

Cvičení z teorie pravděpodobnosti 1

7. podmíněná střední hodnota spojená s transformací

1. nepřímý výpočet podmíněné střední hodnoty při podmiňování spojitou regulárně závislou veličinou

1. Nechť $X, Y \sim R(0, 1)$ jsou nezávislé. Spočtete $E[X^2|X - Y]$.
2. Nechť $X, Y \sim R(0, 1)$ jsou nezávislé. Spočtete $E[(X - Y)^2|XY]$.
3. Nechť $X, Y \sim N(0, 1)$ jsou nezávislé. Spočtete $E[|X||X^2 + Y^2]$.
4. Nechť $X, Y \sim N(0, 1)$ jsou nezávislé. Spočtete $E[|X||X/Y]$.

- Nechť X, Y mají sdruženou hustotu $f_{X,Y}$. Označme $f_Y(y) = \int f_{X,Y}(x, y) dx$. Pak

$$E[G(X, Y)|Y = y] = \frac{\int G(x, y)f_{X,Y}(x, y) dx}{f_Y(y)} \quad \text{platí pro } P_Y\text{-sv. } y.$$

Nechť X, Y jsou reálné náhodné veličiny, přičemž Y má hustotu f_Y a $X \in \mathbb{L}_1$, pak existuje borelovská integrovatelná funkce $h_{X|Y}$ taková, že

1. $H_{X|Y}(y) := E[X1_{[Y < y]}] = \int_{[Y < y]} X dP = \int_{-\infty}^y h_{X|Y}(z) dz$
2. $E[X|Y = y] = \frac{h_{X|Y}(y)}{f_Y(y)}$ platí pro P_Y -skoro všechna $y \in \mathbb{R}$.

Pak lze přímo počítat pro P_Y -sv. $y \in \mathbb{R}$

$$E[X|Y = y] = \frac{\frac{d}{dy} E[X1_{[Y < y]}]}{\frac{d}{dy} P(Y < y)},$$

kde $f_Y(y) = \frac{d}{dy} P(Y < y)$ je hustota r.v.n. Y počítaná derivováním absolutně spojitě distribuční funkce $F_Y(y)$ a podobně funkci $h_{X|Y}$ počítáme derivováním funkce $H_{X|Y}$, která je absolutně spojitá "distribuční funkce" znaménkové míry

$$\nu(B) = \int_{[Y \in B]} X dP.$$

Důkaz: Označme $h(y) = E[X|Y = y]$, pak $h(Y) \in \mathbb{E}[X|Y]$, a tedy

$$H_{X|Y}(y) = \int_{[Y < y]} X dP = \int_{[Y < y]} h(Y) dP = \int_{(-\infty, y)} h(y) dP_Y(y) = \int_{-\infty}^y h(y) f_Y(y) dy.$$

Protože

$$\int_{-\infty}^{\infty} |h(y)f_Y(y)| dy = \int |h(Y)| dP = E|E[X|Y]| \leq E|X| < \infty,$$

je funkce $h(y)f_Y(y)$ integrovatelná, a tím pádem dostáváme, že funkce $H_{X|Y}$ je absolutně spojitá. Má tedy skoro všude derivaci, která je skoro všude rovna $h(y)f_Y(y)$. Protože $f_Y(y) > 0$ platí P_Y -skoro všude, dostaneme, že

$$E[X|Y = y] = h(y) = \frac{H'_{X,Y}(y)}{f_Y(y)} = \frac{\frac{d}{dy} E[X1_{[Y < y]}]}{\frac{d}{dy} P(Y < y)} \quad \text{platí } P_Y\text{-sv.,}$$

neboť $F_Y(y) = P(Y < y) = \int_{-\infty}^y f_Y(z) dz$ je absolutně spojitá funkce, a tedy $F'_Y(y) = f_Y(y)$ platí pro skoro všechna $y \in \mathbb{R}$, tím spíše pro P_Y -skoro všechna $y \in \mathbb{R}$. Q.E.D.